

Konečně směřuje stížnost proti výroku žal. úřadu, že obec jest povinna hraditi polovici nákladů vzešlých přehlídkou. Stížnost uplatňuje, že zde nešlo o odbornou revisi ve smyslu odst. 2 § 18 zák. č. 329/1921 Sb., jak vyplývá z nař. rozhodnutí, kde se mluví jen o přehlídce. V nař. rozhodnutí se nikde ani netvrdí ani neodůvodňuje blíže, že by byly zjištěny v obecním hospodářství nesprávnosti nebo nepořádky, jimiž lze přý rozuměti pouze takové vady obecního hospodářství, kterými obci vznikla nebo mohla vzniknouti nějaká škoda. Obci nebylo ani sděleno, v čem spočívá náklad; nestačí pouze udati cifru celkového nákladu. V tomto bodu nemohl nss stížnosti přisvědčiti.

Podle odst. 2 § 18 cit. zák. nese náklad spojený s přehlídkou nebo revisí pravidelně vyšší úřad dohlédací, který ji provádí. Obci může býti uložena náhrada nejvýše polovice nákladu, vzniklého provedením odborné revise, zjistí-li se nesprávnosti nebo nepořádky v hospodářství obecním. Podle tohoto ustanovení může býti obci uložena náhrada nejvýše polovice vzniklého nákladu jen, šlo-li o odbornou revisi obecního hospodářství, nikoli, šlo-li o pouhou přehlídku bez odborného přezkoumání buď celého hospodářství neb některého jeho odvětví (viz odst. 1 § 18).

Žal. úřad sice označuje provedený úřední úkon jako přehlídku obecního hospodářství, leč přesto, že užívá slova »přehlídka«, je patrné, že nešlo o pouhou přehlídku ve smyslu cit. ustanovení, neboť ze zprávy podané zem. účetními úředníky ze 17. června 1932 jde najevo, že v obci bylo těmito odbornými úředníky provedeno podrobné přezkoumání celého obecního hospodaření, tedy odborná revise.

Podmínkou pro uložení náhrady polovice nákladu jest dále podle odst. 2 § 18, že byly zjištěny nesprávnosti nebo nepořádky v hospodářství obecním. Nař. rozhodnutím byly obci činěny různé výtky a sděleny různé závady zjištěné při revisi obecního hospodářství, z nichž některé nebyly ani touto stížností vzaty v odpor. Není tedy správné tvrzení, že nebyly v obecním hospodářství zjištěny nesprávnosti. Že by nesprávnostmi mohly býti rozuměny pouze takové závady, kterými obci vznikla nebo mohla vzniknouti škoda, nikoli však závady spočívající v nedodržení pořádkových předpisů cit. zák., nelze vyvoditi (viz též nál. Boh. A 11.735/35).

Úřad sdělil obci, že náklad na revisi spočívá v komisionelních výlohách zem. úředníků, uvedl tedy druh nákladu, který má býti obcí z polovice hrazen. Obec nenamítá, že jí náklady byly započteny nesprávně; aby úřad uvedl jednotlivé položky komisionelních výloh, nebylo třeba. Jsou tedy námitky, směřující proti uložení náhrady polovice nákladu, bezdůvodnými.

Č. 11.771.

**Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
Pojistná povinnost domáckého dělníka podle zák. č. 184/1928 Sb.; zaměstnání vedlejší, zaměstnání příležitostné?**

(Nález ze dne 2. března 1935 č. 11.367/35).

Prejudikatura: srov. Boh. A 3834/24, 3599/24, 8842/30, 9791/32.

Věc: Žibřid A. v M. proti zemskému úřadu v Brně o pojištění domácké dělnice.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem z 5. května 1931 rozhodla okr. nemoc. pojišťovna v Mikulově k námitkám Žibřida A. v M. podle § 17 odst. 3 zák. č. 221/24, resp. 184/28 Sb., že Marie K. v jejím zaměstnání domácké dělnice podléhá pojištění podle cit. zák., ježto koná práce jako své povolání a nikoliv jen příležitostně. Výměrem z 10. ledna 1932 vyhověl okr. úřad v Mikulově odvolání podanému proti tomu Žibřidem A. a zrušil uvedený výměr pro nezákonnost.

Nař. rozhodnutím zem. úřad v Brně k odvolání okr. nemoc. pojišťovny v Mikulově zrušil výměr okr. úřadu a uvedl opět v platnost výměr okr. nemoc. pojišťovny z 5. května 1931. V důvodech uvedeno: »Podle ustanovení § 3 zák. č. 221/24 Sb. jsou pojištěním povinni a podle tohoto zák. pojištění zejména také domácí dělníci, t. j. osoby, které — nejsouce živnostníky — z povolání a nikoliv pouze příležitostně vykonávají živn. práce na zakázku jednoho nebo několika zaměstnavatelů mimo dílnu zaměstnavatelovu, a to i tenkrát, byla-li jim práce přidělena zprostředkovateli. K.-ová vykonávala práce pro firmu Siegfried A. po dobu několika let trvale a pravidelně a byla za tuto práci trvale odměňována, čemuž nasvědčuje výpis ze mzdových záznamů zaměstnavatelových ke spisu připojených. Tento výpis týká se doby od 11. ledna 1930 do 24. prosince 1931 a je z něho patrné, že K.-ová vydělávala až na malé výjimky měsíčně více než 150 Kč. Vzhledem k tomu je zřejmo, že K.-ovou nutno pokládati za domáckou dělnici z povolání. Zaměstnání toto tvořilo řádný zdroj jejích příjmů a nebylo toliko ojedinělé a nahodilé. Současně poukazuje se také na to, že by také podle nyní platných směrnic pro pojištění domáckých dělníků Ústřední sociální pojišťovnou vydaných podle ustanovení § 68 odst. 8, které ovšem platí teprve od 1. června 1932, podléhala K.-ová pojistné povinnosti, poněvadž vydělává podle mzdových záznamů měsíčně pravidelně více než 120 Kč (§ 2 lit. a) směrnic).«

O stížnosti uvážil nss toto:

Na sporu jest otázka, zdali Marie K. ve svém zaměstnání pro st-le podléhala pojištění podle § 3 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. Žal. úřad zodpověděl tuto otázku kladně, vysloviv, že jmenovanou nutno pokládati za domáckou dělnici z povolání ve smyslu cit. § 3 a že její zaměstnání nelze považovati za ojedinělé a nahodilé, čímž zřejmě chtěl naznačiti, že nešlo o práce pouze příležitostně vykonávané. Stížnost naproti tomu hájí stanovisko, že výraz »z povolání« znamená, že hospodářské a sociální postavení dotyčné osoby je převážně závislé na domácké práci a že tam, kde jest pouze zaměstnáním vedlejším, poněvadž osoba ona má jiné zaměstnání hlavní, není tu pojistné povinnosti. Proto prý také K.-ová pojištění nepodléhá, neboť její hlavní zaměstnání spočívá prý ve vedení domácnosti pro četnou rodinu a hlavní zdroj pro své živobytí čerpá z pense svého manžela, takže její domácká práce jest toliko jejím vedlejším zaměstnáním. V dalším pak stížnost

snází se dovoditi, že jde o práce příležitostné, takže i s tohoto hlediska nelze pojistnou povinnost vzhledem k ustanovení cit. § 3 uznati.

Stížnosti nebylo lze dáti za pravdu.

Otázkou, jaký význam nutno přikládati výrazu »z povolání« v § 3 zák. č. 221/24 Sb. — který má stejné znění jako § 3 zák. č. 184/28 Sb. — zabýval se nss v nál. Boh. A 9791/32 a vyslovil právní názor, že z pojištění podle cit. § 3 nelze vyjímati práci domáckou z důvodu, že je zaměstnáním vedlejším, a odůvodnil jej takto: »Zák. č. 221/24 Sb. neprovedl zásadních změn v okruhu osob povinných pojištěním podle § 3 tohoto zák. proti dřívějšímu zák. nemoc. (§ 1 odst. 2 zák. č. 268/19 Sb.). Nahradil sice slovo »pravidelně« dřívějšího zák. výrazem »z povolání«. Změnou tou nechtěl však zák. č. 221/24 Sb. nic měniti na dosavadních pojmových předpokladech nuceného pojištění domáckých dělníků, nýbrž volil pouze výraz přiléhavější, neodchýliv se tím od výkladu, který judikatura i prakse dávala výrazu »pravidelně« v § 1 odst. 2 nem. zák. Stačí tu poukázati na nál. Boh. A 3834/24, kdež se vykládá výraz »pravidelně« tak, že jím není míněno jen opakování práce v určitých stejných obdobích časových, nýbrž práce, která jest pravidelným zaměstnáním dělníka, to jest právě tím zaměstnáním, které ho činí příslušníkem oné zvláštní kategorie dělníků, kterou zákon zahrnuje pod výraz »domáckého dělníka«. Že nebyla zamýšlena nijaká změna pojmových znaků tohoto pojištění, došlo výrazu i v materiálních zák. č. 221/24 Sb., a to v důvodové zprávě tisk 4186/23, kdež se k § 3 praví: »Pojistná povinnost domáckých dělníků upravena shodně s dosavadním zněním zákona o nemocenském pojištění.« Z toho ovšem plyne oprávněnost úsudku, že tento zák. č. 221/24 Sb. neměl ani v úmyslu měniti něco na výkladu, jehož se dostalo pojmu domáckého dělníka s hlediska sociálního pojištění v judikatuře nss-u a neshledává proto nss překážky, aby se nedovolal svých nálezů, vydaných za platnosti § 1 odst. 2 nem. zák. Tak bylo vysloveno v nál. Boh. A 8328/30, že povinné pojištění domáckých dělníků jest posouditi výhradně podle odst. druhého § 1 nem. zák., jenž stanoví samostatně a odlišně od odstavce 1 téhož paragrafu pojmové znaky pojistné povinnosti domáckých dělníků, zejména neobsahuje ustanovení, vylučující vedlejší zaměstnání z nuceného pojištění. Nelze tudíž ani při posuzování pojistné povinnosti podle § 3 zák. č. 221/24 Sb. vylučovati z povinného pojištění práci domáckou z důvodu, že jest zaměstnáním vedlejším, resp. že není zaměstnáním hlavním a hlavním zdrojem výživy dělníka. Bude třeba jen zkoumati, zdali pracující jest příslušníkem oné zvláštní kategorie dělníků, kterou zákon zahrnuje pod výraz domáckého dělníka, čili zda domácké práce jsou konány »z povolání a nikoli pouze příležitostně«, t. j. trvale a pravidelně tak, aby tvořily řádný zdroj příjmů osoby pracující, a nikoliv ojediněle a nahodile (sr. také Boh. A 3599/24).«

Na názoru tomto setrvává nss i zde a je právě citovanými důvody vyvrácena námitka stížnosti, uplatňující, že K.-ová nepodléhá povinnému pojištění proto, že domácká práce jí konaná je vzhledem k jejímu hlavnímu zaměstnání toliko zaměstnáním vedlejším, poněvadž, jak uvedeno, zákon tohoto vylučujícího důvodu vůbec nezná.

Zbývá tudíž jen ještě zkoumati, zdali zaměstnání K.-ové nelze snad kvalifikovati jako příležitostné, jak za to má stížnost.

Nss vyslovil již častěji (sr. na př. Boh. A 8842/30 a nál. v něm citované), že o zaměstnání příležitostném podle cit. zák. — jež třeba přesně lišiti od zaměstnání vedlejšího — lze mluvit jen tenkrát, je-li dotyčná činnost podle obsahu smluvního závazku zjevem nahodilým, ojedinělým, krátce trvajícím, takže pro tuto nahodilost a krátkodobost netvoří řádný zdroj příjmů osoby pracující. Otázku, zda jest tu práce příležitostná, třeba řešiti z povahy toho kterého pracovního poměru, nikoliv jen ze životního postavení zaměstnancova, a je vždy přihlížeti v první řadě k tomu, jde-li o pracovní poměr rázu trvalejšího čili nic.

Pokud stížnost se snaží dovoditi, že výraz »nikoli příležitostně« se rovná výrazu »nikoliv jako vedlejší zaměstnání«, nemá tento názor nejmenšího podkladu ve znění zák., neboť tento naopak pojmy ty rozlišuje a nelze je proto směšovati nebo sobě na roveň stavěti.

Dospěl-li však žal. úřad, vycházející z nesporných skutečností, že K.-ová pracuje pro st-le od r. 1929, že mzda činila 35—40 Kč týdně a že pracovala asi 15 hodin týdně, k úsudku, že šlo o poměr rázu trvalejšího a nikoliv o zjev nahodilý, ojedinělý, krátce trvajícím, a že proto zaměstnání K.-ové nelze kvalifikovati jako práci toliko příležitostnou, nelze shledati, že by závěr ten neměl dostatečného podkladu ve zjištěných skutkových okolnostech nebo že by byl nelogický. Ale pak nelze také uznati, že by nař. rozhodnutí, vyslovující, že K.-ová jest pojištěním povinna podle § 3 cit. zák., nebylo ve shodě se zákonem, ježto předpoklady tohoto ustanovení stížností vyvráceny nebyly. Má-li však nař. rozhodnutí oporu v zákoně samotném, netřeba dále zkoumati, odpovídá-li i poukaz žal. úřadu na směrnice Ústřední sociální pojišťovny zákonu, nehledě ani k tomu, že v této části žal. úřad toliko projevil určitý právní názor pro futuro, aniž by věc pro sporné období podle oněch směrnic posuzoval.

Č. 11.772.

Pojištění pensijní: Samostatný kupec-jednatel nebo zaměstnanec firmy zastupované?

(Nález ze dne 2. března 1935 č. 12.620/35.)

Prejudikatura: srov. Boh. A 9144/31, 10.084/32.

Věc: Alois W. v O. (adv. Dr. Leop. Langer z Prahy) proti ministerstvu sociální péče o pensijní pojištění.

Výrok: Stížnost se zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Výměrem ze 7. května 1931 vyslovila úřadovna A všeobecného pensijního ústavu v Brně podle zák. o pensijním pojištění č. 89/1920, resp. 26/1929 Sb., že Alois W. v O. v zaměstnání obchodního zástupce u Prodejní společnosti pro řetězy a drátěné zboží, spol. s r. o. v Praze II., podléhá od 1. února 1927 pensijnímu pojištění, a předepsala příslušné pojistné příspěvky.

Zem. úřad v Brně rozhodnutím z 9. prosince 1931 vyhověl odvolání firmy a, zrušiv výměr úřadovny všeobecného pensijního ústavu, vyslovil, že Alois W. pojistné povinnosti nepodléhá.